

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-25

Diarienummer 0048/23

Handläggare

Stefan Lydén

Telefon: 072 855 43 77

E-post: stefan.lyden@stadshuset.goteborg.se

Revidering av valdistrikt inför valet till Europaparlamentet 2024

Förslag till beslut

I valnämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige:

1. Föreslagen revidering av valdistrikten inför Europaparlamentet 2024 godkänns.
2. Beslutet översänds till Länsstyrelsen i Västra Götalands län för fastställelse.

Sammanfattning

Den 9 juni 2024 är det val till Europaparlamentet i Sverige. Det saknas särskilda regler för fastställande av valdistrikt vad gäller val till Europaparlamentet, men kommunfullmäktige ansvarar för valdistriktens utformning och föreslår i sin tur Länsstyrelsen i Västra Götalands län att tillämpa föreslagna ändringar vid nästkommande val.

Upprättat förslag innebär förändringar vad gäller gränsdragningen för vissa valdistrikt inom staden. Ett antal valdistrikt försvinner och i några fall ändras valdistriktsnamnet. Genom beslutet minskar antalet valdistrikt i Göteborgs Stad från 410 till 393. Förändringarna görs eftersom vissa valdistrikt riskerade att bli för små sett till antalet röstberättigade, vilket skulle kunnat äventyra valhemligheten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En minskning med 17 valdistrikt beräknas minska valnämndens kostnader för personal, utbildning, lokaler, material, transporter etc. med ca 50.000 kr per valdistrikt dvs. totalt ca 850 tkr.

Bedömning ur ekologisk dimension

En minskning av antal valdistrikt reducerar även antalet transporter och materialförbrukning. Förändringen innebär en, i högsta grad, marginell påverkan ur ett ekologiskt perspektiv.

Bedömning ur social dimension

Förslaget innebär att antal röstmottagare som arbetar i samband med valet till Europaparlamentet 2024 kommer att minska.

Bilagor

1. a-p Kartor över valdistriktsområden
2. Förteckning över valdistrikt

Ärendet

Enligt 4 kap 17 § vallagen (2005:837) ska kommunen året närmast före det år då ordinarie val till riksdagen ska hållas, föreslå Länsstyrelsen att besluta om kommunens indelning i valdistrikt.

Den 9 juni 2024 är det val till Europaparlamentet i Sverige. Det finns inga särskilda regler för fastställande av valdistrikt vad gäller val till Europaparlamentet, men principen är att kommunfullmäktige ansvarar för valdistriktens utformning. Kommunfullmäktige föreslår i sin tur Länsstyrelsen i Västra Götalands län att tillämpa föreslagna ändringar vid nästkommande val.

Upprättat förslag innebär förändringar vad gäller gränsdragning för vissa valdistrikt. Ett par valdistrikt försvinner och i några fall ändras valdistriktsnamnet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Valkansliet har inför valet till Europaparlamentet 2024 sett över valdistriktsindelningen (en uppföljning görs inför varje val). Utöver Valmyndighetens statistik har stadens egna prognoser, som inkluderar kända förändringar såsom utflyttningar, inflyttningar, nybyggnation etc. utgjort ett komplement i översynen. En liknande översyn gjordes inför de allmänna valen 2022. För att hantera förväntade köer samt skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö minskades antalet röstberättigade till ungefär 1100 röstberättigade. Revideringen mynnade då ut i 60 nya valdistrikt, totalt 410.

Antalet röstberättigade skiljer sig mellan valen beroende på rösträtten. Det har fått till följd att vissa valdistrikt fått betydligt färre röstberättigade i valet till Europaparlamentet än i valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige.

Inför valet till Europaparlamentet 2024, vilket sker söndagen den 9 juni i Sverige, har valkansliet därför sett över de valdistrikt som varit allra minst, sett till antal röstberättigade. Detta har gjorts i syfte att upprätthålla valhemligheten. Restriktivitet har präglat processen och endast i de fall då antalet röstberättigade varit alltför litet och där även valdeltagandet i tidigare val varit lågt har ändringar utförts. Vid bedömningen har hänsyn tagits till antalet röstberättigade i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige.

Om indelning i valdistrikt

Av Valmyndighetens handledning för valet, till Europaparlamentet, "*Valgeografi inför val till Europaparlamentet 2024*", framgår att ett valdistrikt omfattar mellan 1000 och 2000 röstberättigade. Landets valnämnder bör ta hänsyn till förändringar såsom utflyttningar, nybyggnationer mm. när de delar in valdistrikten. Kommunerna uppmanas att vara restriktiva med att förändra valdistrikten.

Ett valdistrikt får ligga utanför intervallet 1000-2000 röstberättigade om det finns särskilda skäl. Om ett valdistrikt temporärt vid valet till Europaparlamentet har färre röstberättigade kan det i sig självt anses vara ett särskilt skäl att behålla valdistriktet som det är (eftersom det kommer öka till "normal" storlek igen i efterföljande allmänna val då fler väljare har rösträtt).

Den nedre gränsen för hur många röstberättigade som får finnas i ett valdistrikt är 300 röstberättigade. Endast om det finns *synnerliga skäl* får ett valdistrikt omfatta färre än 300 väljare. Gränsen är satt med hänsyn till att skyddet för valhemligheten ska kunna bibehållas.

Distrikt som ändras

Genom revideringen av valdistrikten kommer antalet valdistrikt vara 393 (det är en minskning med 17 valdistrikt i jämförelse med de allmänna valen 2022). Den viktigaste motiveringen till förändringen är att en del valdistrikt i Europaparlamentsvalet 2024 blir alltför små, vilket riskerar att äventyra valhemligheten.

Valdistrikt som tas bort

Namn	Gränsändring efter beslut
Nordöstra Göteborg, Sandeslätt	Slås ihop med Hammarkullen Ö och Hammarkullen V
Nordöstra Göteborg, Gårdsten Centrum	Slås ihop med Gårdsten Södra och Gårdsten Östra
Nordöstra Göteborg, Gårdstensdalen	Slås ihop med Gårdsten Västra och Gårdsten Norra
Nordöstra Göteborg, Senapsgatan m fl	Slås ihop med Lövgärdet Nedre
Nordöstra Göteborg, Mejramgatan m fl	Slås ihop med Lövgärdet C och Lövgärdet Övre
Östra Göteborg, Tellusgatan m fl	Slås ihop med Rymdtorget och Bergsjön Östra
Östra Göteborg, Siriusgatan Östra	Slås ihop med Gärdsmosse, Siriusgatan och Gärdsås
Östra Göteborg, Zenitgatan m fl	Slås ihop med Bergsjön Södra och Komettorget
Östra Göteborg, Söndagsgatan m fl	Slås ihop med Kortedala Västra, Kortedala Torg, Förstamajgatan m fl och Adventsparken Västra
Centrum, Olofshöjd	Slås ihop med Kristinehöjd Västra och Getebergsäng
Sydvästra Göteborg, Frölunda Torg V	Slås ihop med Frölunda och Frölunda Torg Ö
Västra Göteborg, Rubingatan m fl	Slås ihop med Skattegården och Opaltorget Norra
Västra Hisingen, Blåsvädersgat. m fl	Slås ihop med Vårväderstorget, Biskopsgården Södra och Väderlekstorget
Västra Hisingen, Friskväderstorget	Slås ihop med Biskopsgården Norra och Svarte Mosse
Västra Hisingen, Länsmansgården V	Slås ihop med Länsmansgården S och Länsmansgården C
Centrala Hisingen, Fyrklövern	Slås ihop med Bjurslätt Södra
Norra Hisingen, Folkvisegatan m fl	Slås ihop med Brunnsbo Södra och Brunnsbo Norra

I den bifogade bilagan finns ytterligare information om de förändringar som är en följd av revideringen. Vissa valdistrikt får en ändrad yta och/eller justerad gränsdragning. Det kan handla om att det byggs nya bostadshus, fastigheter eller att ett valdistrikt behöver följa fastighetspunkten (valnämnderna ska ta hänsyn till denna punkt i sitt arbete för att få korrekt underlag till länsstyrelserna) i stället för att följa fastighetsgränsen. Eller att ett valdistrikt fått ett nytt namn,

Namnsättning av valdistrikten

Gällande regler för hur valdistrikt ska namnsättas är att en person med lokalkännedom ska kunna förstå vilket område som avses bara genom att läsa namnet på distriktet.

En namnförändring som föreslås är att valdistrikt ”Västra Centrum, Sandarne” ändras till ”Västra Centrum, Sandarna”.

Det upprättade förslaget innebär inte att något av valdistrikten ges ett nytt främmande namn. De förändringar som görs handlar om att vissa tillägg försvunnit. Som exempel kan nämnas området ”Frölunda torg” tidigare var indelat i två valdistrikt (”Frölunda Torg V” och ”Frölunda Torg Ö”). Eftersom Frölunda Torg V försvinner finns det inte längre något skäl till att behålla Frölunda Torg Ö. Det nya namnet blir då Frölunda Torg.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har i sitt förslag följt Valmyndighetens rekommendationer. Valdistrikten kommer efter förändringarna upplevas vara rationellt utformade kring ett område och ge de röstberättigade en bra väg till vallokalen. Förvaltningen bedömer att förslaget till ny valdistriktindelning uppfyller val-lagens krav. Indelningen tar hänsyn till Valmyndighetens handledning *"Valgeografi inför val till Europaparlamentet 2024, del 1"* och bidrar till att skapa förutsättningar så att väljarna får ett bra mottagande och god information i vallokalerna.

Förvaltningen bedömer vidare att förslaget innebär en god marginal till den nedre gräns på 300 röst-berättigade som Valmyndigheten uttalat. Förslaget innebär att det valdistrikt som har minst antal röstberättigade i Göteborgs Stad har 845 personer, vilket innebär att valhemligheten bibehålls på en godtagbar nivå.

Genom att justera vissa distriktsgränser så jämnas antalet röstberättigande ut i valdistrikten och genom detta skapas bättre förutsättningar för röstmottagningen att hantera fler röstberättigande över tid.

En uppföljning och förnyad översyn av den nu föreslagna valdistriktsindelningen planeras att genomföras i samband med det allmänna valet 2026.

Stefan Lydén

Frida Nowotny

Valsamordnare

Valchef